

Saarna Timoteuksen Jumalanpalvelusyhteisön messussa

14. sunnuntai helluntaista, 3VK *Lähimmäinen*

virret: 432, 133, 430, 431, 225, 449

Noomi sanoi miniöilleen: "Palatkaa kumpikin äitinne luo. Olkoon Herra teille hyvä, niin kuin te olette olleet hyviä vainajiamme ja minua kohtaan. Kunpa te Jumalan avulla saisitte molemmat uuden miehen ja löytäisitte turvan ja onnen hänen kattonsa alla." Hän suuteli heitä, mutta he puhkesivat itkuun ja sanoivat: "Ei, me tahdomme, että sinä viet meidät kansasi luo." Silloin Noomi sanoi: "Menkää takaisin, tyttäreni! Mitä syytä teillä on tulla minun mukaani? Enhän minä enää voi synnyttää poikia teille miehiksi.

...
Miniät itkivät nyt vielä katkerammin. Viimein Orpa suuteli anoppiaan hyvästiksi, mutta Ruut ei suostunut eroamaan Noomista. Silloin Noomi sanoi: "Katso nyt, kälysi lähti takaisin kansansa ja jumalansa luo. Lähde sinäkin kälysi mukana." Mutta Ruut sanoi: "Älä pakota minua eroamaan sinusta ja lähtemään luotasi. Minne sinä menet, sinne minäkin menen, ja minne sinä jätät, sinne minäkin jään. Sinun kansasi on minun kansani ja sinun Jumalasi on minun Jumalani. Missä sinä kuolet, siellä minäkin tahdon kuolla ja sinne minut haudattakoon. Rangaiskoon minua Jumala nyt ja aina, jos muu kuin kuolema erottaa minut sinusta!" Kun Noomi käsitti, että Ruut oli lujasti päättänyt seurata häntä, hän ei puhunut siitä sen enempää. (Ruut 1:8–11,14–18)

Älkää olko kenellekään mitään velkaa, paitsi että rakastatte toisianne. Joka rakastaa toista, on täyttänyt lain vaatimukset. Käskyt "Älä tee aviorikosta", "Älä tapa", "Älä varasta", "Älä himoitse", samoin kaikki muutkin, voidaan koota tähän sanaan: "Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi." Rakkaus ei tee lähimmäiselle mitään pahaa. Näin rakkaus toteuttaa koko lain. (Roomalaiskirje 13:8–10)

Jeesus istuutui vastapäätä uhriarkkua ja katseli, kuinka ihmiset paniivat siihen rahaa. Monet rikkaat antoivat paljon. Sitten tuli köyhä leskivaimo ja pani arkuun kaksi pientä lanttia, yhteensä kuparikolikoiden verran. Jeesus kutsui opetuslapset luokseen ja sanoi heille: "Totisesti: tämä köyhä leski pani uhriarkkuun enemmän kuin yksikään toinen. Kaikki muut antoivat liiastaan, mutta hän antoi vähästään, kaiken mitä hänellä oli, kaiken mitä hän elääkseen tarvitsi." (Mark 12:41–44)

Kaksi pientä lanttia - vähän ja paljon

Köyhä leski kuluneissa vaatteissaan mahtavan Jerusalemin temppelin esipihalla. Temppeleitä on rakennettu jo yli neljäkymmentä vuotta suurella rahalla ja rakennettaisiin vuoteen 63 saakka. Seitsemän vuotta valmistumisestaan temppeleitä tuhottaisiin täysin. Kaikki tämä on kuitenkin vielä 40 vuoden päässä tulevaisuudessa. Temppeleissä naisten esipihalla olivat uhriarkut. Erilaisille pakollisille temppeleiveroille ja maksuille oli kullekin omat torvensa, joita myöten rahat ohjautuivat oikeisiin arkkuihin. Pihassa oli yksi torvi vapaaehtoisia lahjoituksia varten, ja juuri tuohon torveen leski heitti kaksi pientä lanttiaan, pienimmän sallitun kertalahjoituksen. Toimitus oli koruton ja nopeasti ohi, mutta siitä jäi lähtemätön jälki maailmanhistoriaan. Kuvitelkaa: Jerusalemin temppeleitä on hävitetty, valtakunnat ja valtiot ovat vaihtuneet ja kerran taivas ja maakin katoavat, mutta tämän naisen kahden pienen kuparikolikoiden kilahdus ei koskaan painu unohduksiin, koska Herra jonka sanat eivät koskaan katoa, katseli toimitusta ja otti sen puheeksi. Mitäköhän leski olisi tuona päivänä tehnyt jos olisi tiennyt päätyvänsä maailmankirjallisuuden ehdottoman bestsellerin sivuille vuosituhansiksi?

Leskivaimon lahjoittama rahasumma vastasi yhtä kolmas-kymmeneskahdesosaa työmiehen päiväpalkasta. meidän valuutassamme puhutaan siis parista kolmesta eurosta. Ei voi kuin kysyä, mitä ihmeen merkitystä tuolla "hyttysen pissalla" oli valtavan laitoksen kuluvaltameressä? Rahalla ei maksettu yhdenkään leeviläisen tai papin palkkaa edes päiväksi, sillä ei ostettu grammaakaan suitsuketta eikä

muotoiltu yhtäkään kiveä temppelin muuriin. Eikö ole parempi jättää antamatta kokonaan, jos ei pysty parempaan? Ei. Näistä uskollisten leskien pienistä uhrauksista kasvoi se rahavirta, joka piti temppelin toiminnassa ja jolla temppelin rakennus ja korjaus rahoitettiin. Summa oli pieni, mutta jos ajattelemme saman lesken myös huomenna saman torven suulla, ja ylihuomenna ja ensi viikolla jne, ja ajattelemme hänen sata kohtalotoveriaan tekemässä saman pienen uhrauksensa säännöllisesti ja uskollisesti, ymmärrämme, että tämäkään pieni lahja Herran temppelille ei ollut turha ja tarpeeton.

Vaikka monet rikkaat lahjoittivat näyttävästi suuriakin summia, Jumalan edessä ja Jeesuksen silmissä tämä lesken roponen oli kuitenkin kaikkein suurin lahja. Jumalan edessä lahjan suuruutta ei mitatakaan sillä, miten paljon me annamme, vaan sillä, kuinka paljon jää jäljelle. Kuinka paljon sinä annat omasta elämästäsi Herran temppelille, hänen työhönsä? Kuinka paljon varaat samalla itsellesi? Siitäkin, mikä jää elämisestäsi "yli"? Muut tuona päivänä temppeleissä lahjansa antaneet antoivat liiastaan - siitä, mitä eivät itse tarvinneet, kun taas leski antoi puutteestaan, siitä, mistä oli jo muutenkin pulaa. Voi kunpa itse pääsisimme edes tuohon edelliseen - maallisen hyvän varastoimisen sijasta oppisimme antamaan eteenpäin sen, mitä itse emme välttämättä elääksemme tarvitse!

Tässä kohdassa on helppo mennä harhaan ja väittää, että kaikki omaisuus on paha ja kaikesta pitää luopua ollakseen kunnan kristitty. "Mene ja myy kaikki mitä omistat, tule sitten ja seuraa minua", on Jeesuksen sana, jonka perus-

teella luostarilaitosta on aioinaan rakennettu. On opetettu, että Jeesusta ei voi seurata se, jolla on paljon omaisuutta. Näin asia ei kuitenkaan ole. Olennainen kysymys ei ole, kuinka paljon sinä omistat. Olennainen kysymys on sen sijaan, mitä sinä kaikella omaisuudellasi teet. Kirkkoisä Augustinus saarnaa 400-luvulla: *"Jumala on antanut maailmansa niin köyhälle kuin rikkaalle. Luuletko, että sinun pitää syödä kahden edestä, jos satut olemaan rikas? Pankaa merkille ja katsokaa millä tavalla köyhät saavat Jumalan lahjoista mahansa täyteen. Jumala ruokkii teidät rikkaat, ja köyhät hän ruokkii teidän avullanne."* *"Rahaa ei pidä rakastaa, mutta jos sitä on, sillä täytyy tehdä hyvää. Kyllä te rahakkaat saatte minun puolestani rikkaita olla, mutta olkaa rikkaita hyvissä teoissa."*

Luther puolestaan kirjoittaa: *"Ei ole syntiä, että meillä on rahaa, omaisuutta, koti ja kontu. Älä vain päästä niitä vallitsemaan itseäsi, vaan anna niiden palvella itseäsi. Sinä olet niiden herra. [...] Se joka palvelee [rahaa ja omaisuutta], on orja, joka ei omista omaisuutta, vaan omaisuus omistaa hänet. [...] Jos hän sen sijaan on omaisuuden herra, niin omaisuus palvelee häntä eikä hän omaisuutta. Huomatesaan siis jonkun, jolla ei ole nuttua, hän sanoo rahalle: Lähde matkaan, arvoisa kultaraha! Tuolla on köyhä, alaston mies, jolla ei ole takkia, palvele häntä! Tuolla viruu sairas vailla virvoitusta. Astukaa esiin, te arvon herrat, rientäkää viipymättä auttamaan häntä! - Omaisuutensa herroja ovat ne, jotka käsittelevät näin omaisuuttaan, ja **näin varmasti kaikki kristityt menettelevätkin.**"* Eikö niin!

Se, mitä jää

Miksi Jumala sitten on kiinnostunut siitä, kuinka paljon me itsellemme jätämme? Eikö siksi, että juuri **se mitä jää**, kertoo hänelle siitä, mihin tai keneen me luotamme ja turvaamme?

Jeesus nostaa leskivaimon esikuvaksemme siksi, että hän, antaessaan koko elämisensä Herralle, osoittaa luottavansa koko sydämeästään siihen mitä hänelle **jää** jäljelle. Mitä hänelle sitten jää? Hänelle jää tämä sana: *“Herra on orpojen isä ja leskien puoltaja.”* (Ps. 68:6) Hänelle jäi Jumalan sana ja Herran, leskien puoltajan apu. Kumman luulet lopulta olevan rikkaampi ja onnellisempi? Tämän naisen, vai itsesi?

Yhdessä tämän naisen kanssa mekin saamme olla opettelemassa luottamusta siihen, että *“...Jumala on luonut minut sekä koko luomakunnan, antanut minulle ruumiin ja sielun, silmät, korvat ja kaikki jäsenet, järjen ja kaikki aistit sekä pitää niitä jatkuvasti yllä. Hän antaa myös vaatteet ja kengät, ruoan ja juoman, kodin ja konnun, vaimon ja lapset, pellon, karjan sekä kaiken omaisuuden. Hän suo minulle joka päivä runsaasti ruumiin ravintoa ja kaikkia elämän tarpeita, suojelee kaikilta vaaroilta, turvaa ja varjelee kaikesta pahasta. Kaiken tämän hän tekee yksinomaan isällisestä, jumalallisesta hyvydestään ja laupeudesta, vaikka en sitä lainkaan ansaitse enkä ole sen arvoinen. Tästä kaikesta minun on häntä kiitettävä ja ylistettävä ja tämän vuoksi häntä palveltava ja toteltava”,* kuten Luther asian ilmaisee vähässä katekismuksessa.

Sydän ja aarre

Kuinkahan monta puhetta kristikunnan historiassa on jo pidetty rahasta? “Missä on **sydämesi**, siellä on myös **aarteesi**”, on periaate, jonka monet saarnaajat ovat aikojen kuluessa oivaltaneet. Kun ihmisiä vedellään oikeista naruista, tarjotaan oikeanlaisia ärsykeitä ja luodaan oikeanlainen tunnelma, he ovat valmiita antamaan lähes mitä tahansa. Taitavimmat tämän lajityypin edustajat ovat jo tuoneet kokouksiinsa pankkikorttikolehdit: Rahan lahjoittamista ei kannata siirtää myöhäisempään ajankohtaan, vaikka käteistä ei merkittävää summaa olisikaan mukana, koska joukkopsykoosin luoman tunnelman haihduttua rahakukkaron nyörit saattaisivatkin jäädä kiinni. Evankeliumitekstimme nainenkin on varmasti saanut palvella esikuvana monessa hyvään kolehtiin tähdänneessä saarnassa. “Hän ei tyytynyt vain kymmenyksiin. Hän ei antanut vain niin että tuntuu. Hän antoi kaiken. Mene ja tee sinä nyt samoin.”

Kun katsomme messun järjestystä, näemme, että saarnan tehtävänä ei selvästikään ole ensisijaisesti kukkaron nyörien höllentäminen - silloinkaan, kun tekstinä on tällainen herkullinen kolehtipuhe: Seurakunnan välitön vastaus Jumalan sanan saarnaan on - uskontunnustus. Jumala tahtoo ennen kaikkea herättää seurakunnassaan uskon ja tunnustuksen. Jumala on rajattoman paljon enemmän kiinnostunut sydämestäsi kuin rahoistasi. Hän toivoo, että saa tänäänkin lahjoittaa sinun aarteeksesi rakkaan Poikansa pyhän sovintoveren jotta voisit yhdessä muiden kanssa uskoa ja ylistää Isää Pojan kautta Pyhässä Hengessä.

Jeesuksen sana aarteesta ja sydämestä kuuluu oikeasti: "Missä on **aarteesi**, siellä on myös **sydämesi**." Ystävä, missä on sinun aarteesi tänään? Onko se kaikessa siinä omaisuudessa, jonka olet onnistunut keräämään? Onko se ihmisiltä saamassasi arvostuksessa? Seisooko se kiiltävänä ulkona parkkipaikalla? Onko se niissä läheisissä ihmisissä joita rakastat? Vai onko se Kristuksen evankeliumissa, Jumalan tykönä taivaassa? Siihen, mitä pidät aarteenaasi, sinun sydämesi on myös kiintynyt ja kiinnittynyt. Jumala ei ole kiinnostunut sinun aarteistasi. Hän tahtoo olla sinun aarteesi.

Kun Jeesus katseli leskeä ropoineen, eikö hän samalla nähnyt Isän kaikkensa uhraavan rakkauden? Eikö hän nähnyt naisen teossa oman muutaman päivän kuluttua toteutuvan kohtalonsa? Hän jos kuka oli tullut antamaan kaiken mitä hänellä oli, koko elämisensä koko maailman syntien sovituksiksi. Kuinka suuri tuo Jeesuksen uhri oli? Sen me voimme päätellä siitä, mitä hänelle jäi jäljelle.

Leski sai pitää lahjan annettuaan vaatteensa, mutta Jeesuksen he riisuivat alastomaksi. Leski sai pitää kunniansa, mutta Jeesuksen he häpäisivät. Leski sai pitää terveytensä, mutta Jeesuksen he ruoskivat ja pahoinpitelivät. Leski sai pitää elämänsä ja sitä seurasi varmasti Jumalan siunaus, mutta Jeesus lyötiin Jumalan kirouksen puuhun ja hän antoi henkensä. Mitä hänelle jäi jäljelle? Miten hän olisi vielä voinut kasvattaa lahjaansa? Ei yhtään mitenkään. Hän antoi jo koko elämisensä.

Rakas ystävä, missä oli Jeesuksen aarre, missä oli hänen sydämensä, kun hän kantoi uhrinsa Isän eteen? Eikö se ollut tuon köyhän lesken luona joka turvasi Herraan? Eikö hänen sydämensä ollut meidän luonamme, hänen rakkaan aarteensa luona? Me, joilla on kova työ opetella antamaan edes liiastamme, olemme se aarre, jonka luona Jumala pitää sydäntään, antaen rikkaudestaan kaiken, mitä hänellä on, koko elämisensä.

Etkö sinäkin toisi sydäntäsi Herran eteen hänen pöytänsä. Etkö sinäkin tahtoisitulla kristillisen kirkon todellisen aarteen, Kristuksen luoksen synteinesi kaikkinesi? Eihän Jumalalla ole mitään suurempaa varattuna sinulle kuin hänen oman Poikansa ruumis ja veri, kuolema ja ylösnousemus, elämä ja iankaikkisuus.

Amen.